

Actieve PKN-leden zijn overbelast en ongeïnspireerd

Hoe waardeert u de aanklacht tegen de Nederlandse staat met betrekking tot voorzieningen voor illegale vluchtelingen (bad, bed en brood)

Hoe belangrijk is het kerkgebouw voor u?

Kunt u aangeven of het ledental van uw (huidige) gemeente de afgelopen 5 jaar is veranderd?

Zou u in de nabije toekomst (weer) een functie, ambt of taak in de kerk willen vervullen?

Veel vergaderen, terwijl de gemeente alsmaar kleiner wordt: twee derde van de leden van de Protestantse Kerk in Nederland is niet meer zo gemotiveerd om zich in te zetten voor de kerk, blijkt uit een ledenraadpleging.

EMIEL HAKKENES, REDACTIE RELIGIE & FILOSOFIE

Bijna twee derde van de leden van de Protestantse Kerk in Nederland heeft geen trek meer om zich actief in te zetten voor de kerk. Dat is een van de opvallendste uitkomsten uit de ledenraadpleging die de kerk heeft gehouden. Via internet vulden ongeveer 18.000 van de 2 miljoen kerkleden eerder dit jaar een uitgebreide vragenlijst in. De resultaten werden gisteren in Lunteren gepresenteerd.

Veruit de meeste invullers zijn actief voor de kerk als dominee, kerkenraadslid of vrijwilliger voor praktische zaken. Maar onder deze zeer actieve mensen (van wie de meesten meer dan een dagdeel per week aan de kerk besteden) lijkt de vermoeidheid toe te slaan. Zij vulden in de enquête in dat zij moeite hebben om geïnspireerd te blijven. Oorzaken: de vele vergaderingen, en de terugloop in inkomsten en ledenaantallen: volgens 70 procent van de respondenten is hun gemeente de afgelopen jaren gekrompen.

De enquête moet het bestuur van de kerk inzicht geven in de wensen en verwachtingen van gelovigen. Dit onderzoek is een unicum; nooit eerder zijn kerkgangsters op deze schaal betrokken bij de toekomstplannen van de Protestantse Kerk. Een moeilijkheid bij het interpreteren van de uitkomsten is evenwel dat de respondenten geen getrouwe afspiegeling van de gehele kerk lijken te zijn. Vooral de zeer actieve leden hebben aan de peiling meegedaan.

Sinds vorig jaar praat de synode (de landelijke vergadering waarin afgevaardigden zitten uit de plaatselijke kerken) over de vraag hoe de Protestantse Kerk er in 2025 uitziet. De online ledenraadpleging is een van de onderdelen van deze bezinning. Daarnaast heeft de leiding van de kerk een rapport geschreven met suggesties voor veranderingen. Dat

rapport stelt vast dat de regels en structuren die de protestanten in de afgelopen eeuwen hebben ingevoerd zijn gaan knellen. Ze blijken lastig na te leven als er niet voldoende mensen zijn om taken en verantwoordelijkheden op zich te nemen.

Tijdens de synodezitting onderkenden gisteren de meeste afgevaardigden de problemen waar de kerk mee kampt. Tegelijk was er kritiek te horen op de inhoud en toon van het toekomstrapport. "Mij overvalt een wolk van hijgerigheid als ik deze hausse aan voorstellen probeer te overzien", zei Marien Pettinga, predikant in Monnickendam.

Nu het kerkelijke rapport en de resultaten van de enquête (en de reactie van de synode daarop) bekend zijn, zal de kerkleiding definitieve voorstellen voor veranderingen formuleren. Daarover worden in november besluiten genomen.

Een van de vragen voor de toekomst is of het voor predikanten en gemeenten beter zou zijn als een dominee elke paar jaar verplicht van standplaats wisselt. Onder degenen die de online enquête invulden, is er een kleine meerderheid voor dit idee.

De kerkleden zijn zeer kritisch over de wijze waarop de kerk naar buiten treedt. De deelname van de kerk aan maatschappelijke debatten beoordeelt driekwart als matig tot slecht. Er is een uitzondering: dat de kerk zich sterk maakt voor 'bed, bad en brood' voor illegale vluchtelingen vinden de leden in meerderheid goed of zelfs uitstekend.

Hester Smits (48), predikant uit Wognum

"Wat mij opvalt, is dat veel mensen vinden dat de kerk een sterker

merk moet zijn. De Protestantse Kerk moet meer zichtbaar zijn in bijvoorbeeld maatschappelijke debatten. Dat lijkt me een goed teken. Neem bijvoorbeeld het effect dat 'The Passion' heeft en nu de procedure voor 'bed, bad en brood'. Ik zou dat meer willen zien. Ik hoop dat de nieuwe scriba, die volgend jaar benoemd wordt, vaak in beeld verschijnt."

Bram Hoekman (33), diaken in Dirksland

"Veel kerkleden zoeken vernieuwing. Dat is een gevoel dat breed leeft, blijkt ook uit deze peiling. In mijn eigen kerk, in het westelijkste puntje van de biblebelt, merk ik dat ook. Sinds een jaar of vijf, zes doen we onze jaarlijkse jeugdweek niet meer in de kerk, maar in de sporthal. Daar komen nu opeens veel meer kinderen op af. Ik heb de enquête overigens zelf niet ingevuld. Ik ben er gewoon niet aan toe gekomen. Te druk."

Dieuwke van der Leij (61), predikant uit Rottevalle

"Bij zeker één uitslag twijfel ik of het klopt. Kerkleden zouden in geval van financiële nood eerder kiezen voor een predikant dan voor het kerkgebouw. Ik betwijfel dat. Achter de computer vullen mensen in wat gewenst is. De praktijk leert dat als het erop aankomt, mensen kiezen voor hun kerkgebouw. In Friesland zijn heel veel kleine dorpen met evenzoveel kleine kerken. Ik zie om mij heen dat mensen heel erg hechten aan hun eigen kerk."